

Kaj pričakujemo od celodnevne osnovne šole

Akcija je stekla, kljub temu, da je še mnogo problemov, ki zavirajo hitrejšo uveljavljanje celodnevne šole.

V eni zadnjih številok Dogovorov smo v kratkem orisali potek priprav v občini Center za prehod na celodnevno šolo ter kaj je bilo do sedaj storjenega za uresničitev določil srednjeročnega družbenega plana, da bo do konca tega srednjeročnega obdobja vključenih v COŠ najmanj 10% otrok

Kaj je celodnevna šola

O nalogah in ciljeh celodnevne osnovne šole smo se lahko v zadnjih letih seznanili v skopih oblikah prek sredstev javnega obveščanja, predvsem pa s članki v strokovnih revijah, glede na to, da še nimamo zakonskih opredelitev za celodnevno šolo. Povzeto povedano, je COŠ šola s petdnevnim delovnim tednom, ki dela po predpisanim predmetniku in učnem načrtu, tako da optimalno združuje vse naloge iz življenja in dela šole, da integrira in racionalizira pouk in druge vzgojnoizobraževalne dejavnosti v enovit vzgojnoizobraževalni proces.

Glede na takšno opredelitev pričakujemo od celodnevne osnovne šole, da bodo vsem učencem zagotovljeni kar najbolj izenačeni pogoji, da bodo vzgojnoizobraževalne organizacije lahko v večji meri uresničevale družbene smote in bo celoten rezultat dela boljši, da se bo smotrnejše izrabljala prosti čas ter da bodo učenci in učitelji pretežni del obveznosti opravili v šoli.

IO RK SZDL Slovenije je v oktobru preteklo leto obravnaval potek aktivnosti v razvoju COŠ v naši republici na podlagi ugotovitev in sklepov koordinacijskega odbora za uvajanje COŠ, ki so bile, da doseženi rezultati kažejo, da je akcija stekla, vendar niso bile v zadostni meri izrabljene vse objektivne možnosti.

V šolskem letu 1976/77 je v 30 občinah delovalo 41 celodnevni osnovni šol, od tega deset popolnih. Z letošnjim šolskim letom pa je dodatno prešlo še 11 šol na celodnevno delo z 90 oddelki, tako da je trenutno v Sloveniji v 34 občinah 52 celodnevni šol s 393 oddelki in v njih je zajetih 9922 učencev, kar predstavlja še vedno relativno majhen odstotek vseh šoloobvezni otrok v naši republici.

V naši občini bodo v letošnjem letu izpolnjeni (z dograditvijo ter preureditvijo dosedanjih kapacitet na nekaterih šolah) prostorski pogoji za prehod na celodnevno delo.

Pričakujemo, da bo tako moogoče preiti na novo obliko dela z nekaterimi oddelki nižjih stopenj že v šolskem letu 1978/79, na OŠ Prule, T. Čufar in Prežihov Voranc. Kljub temu, da je že sedaj v oddelke podaljšanja bivanja vključenih na posameznih šolah že več kot trideset odstotkov otrok, kar bo olajšalo prehod pa bo potrebno odpraviti še celo vrsto problemov, ki se pojavljajo v življenju in delu celodnevne šole, da se bo le-ta hitreje razvijala.

Morda bi po dosedanjih izkušnjah lahko pri navajanju problematike na prvo mesto postavili vprašanje kadrov.

Predvsem primanjkuje šolam učiteljev za razredni pouk ter telesno, tehnično in glasbno vzgojo. Glede na natančno izdelano organizacijo COŠ, v kateri ima vsak učitelj določene naloge v primeru odsotnosti

Slovenski kraji in naselja v preteklosti

To je naslov likovne razstave v Narodni galeriji, ki bo odprta do sredine marca. Likovna dela znanih slikarjev in amaterjev prikazujejo zgodovino in lepoto naših krajev v letih od 1600 do 1900. Razstavo so pripravili tako, da je zanimiva za najširši krog obiskovalcev, za skupine pa nudijo strokovno vodstvo.

Na sliki: K. F. Goldestein, Ljubljana, sredina 19. stol.

Izhodišča za gradnjo ZD Ljubljana enota Center

Osnova za izdelavo strokovnih izhodišč za gradnjo zdravstvenega doma v občini Center je bila analiza razvoja in organizacije zdravstvenega varstva prebivalcev mesta Ljubljane.

Večletna prizadevanja pri reševanju prostorskega, strokovnega in organizacijskega dela osnovne zdravstvene službe na področju naše občine, so našla svoje mesto v programu samoprispevka II z izgradnjo Zdravstvenega doma Center. Nedvomno je to ena največjih in najpomembnejših investicij, ki smo jo izglasovali na referendumu pred letom in pol.

V januarju letos sta se sestala na skupni seji občinski operativni odbor za samoprispevek II in gradbeni odbor za izgradnjo ZD Center ter obravnavala predložena strokovna izhodišča za gradnjo ZD Center. Strokovna izhodišča so bila pripravljena na osnovi predloga razvoja zdravstvenega varstva prebivalcev mesta Ljubljane, na osnovi skupnih ugotovitev

med Kliničnim centrom ter Zdravstvenim domom Ljubljana in naj bi služila za izdelavo dokončnih programskih osnov.

Predlog razvoja in organizacije zdravstvenega varstva prebivalstva mesta Ljubljane, ki je bil ena od osnov za sestavo strokovnih izhodišč za gradnjo ZD Center, opredeljuje stanje in potrebe v vseh zdravstvenih dejavnostih. Izvajanje zdravstvenega varstva kot osnovne dejavnosti zdravstvenih organizacij združenega dela je posebnega družbenega pomena.

Z razvojem družbenoekonomskih odnosov, z dvigom življenjskega standarda delovnih ljudi in občanov ter z napredovanjem medicinske znanosti, se spreminjajo potrebe, zahteve in možnosti za utrjevanje, preprečevanje bo-

lezni in zdravljenje bolnih. Pri tem pa je potrebno doseči racionalno, učinkovito, dostopno in kompleksno zdravstveno varstvo. V uvodu k predlogu razvoja zdravstvenega varstva prebivalcev našega mesta je nadalje ugotovljeno, da se v današnji organizaciji zdravstva vse preveč zatekamo k najdražjim oblikam zdravstvenega varstva-hospitalizaciji ter pretiranemu in pogosto neuskladenemu specialističnemu zdravljenju.

Te in druge navedene ugotovitve ob analizi posameznih dejavnosti v zdravstvu so bile nedvomno dragocen pripomoček pri izdelavi programskih izhodišč za oblikovanje vsebine in obsega dela bodočega zdravstvenega doma občine Center.

Kljub temu pa je bilo na skupni seji gradbenega in operativnega odbora za izvedbo samoprispevka II ugotovljeno, da ostaja še vedno nekaj odprtih vprašanj, predvsem glede nekaterih dejavnosti, v okviru katerih bo novi Zdravstveni dom Center opravljal svojo osnovno dejavnost.

enega ali več učiteljev, nastane vrzel ter prihaja zaradi nadomeščanja do preobremenitve ostalih.

Drug tak pomemben problem je še vedno pomankanje funkcionalno urejenih prostorov in pogojev za telesnovzgojno dejavnost, pripravo učiteljev na delo in pripravo ter razdeljevanje obrokov hrane.

Nedvomno bo potrebno poiskati za navedene probleme ustrezne rešitve, če želimo dejansko dati COŠ tisto mesto, ki ji pripada, kajti le-ta je v preteklih treh letih pokazala svoje kvalitete.

Dejstvo je, da zakon o osnovni šoli ne ustreza potrebam COŠ, ker ni normiranih in legaliziranih novih oblik dela. Zato bo potrebno zakon prilagoditi novim oblikam dela. Oživiti bo nadalje potrebno delovanje koordinacijskih odborov, ki je v zadnjem letu skoraj docela zamrlo, tako pri uvajanju kot delovanju COŠ. Bolj kot doslej pa bo potrebno tudi sodelovati s samoupravnimi interesnimi skupnostmi, ki se morajo vključevati v delo celodnevni osnovni šol.

Prihodnje šolsko leto bo v naši občini prelomno za uvajanje celodnevne šole, zato je potrebno že sedaj misliti na razreševanje problematike, ki se je pokazala tam, kjer celodnevna šola že deluje.

A. B.

Umrl Viktor Senica

Leta 1903 se je v Borovnici rodil iskren, delaven in dober tovariš Viktor Senica. Velik del svojega časa je posvečal gospodarskim dogajanjem in napredku v lesni industriji. Po vojni se mu je uresničil velik sen – razvoj slovenskega papirništva je postavil na znanstveno osnovo in tako prevzel ustanovitev in vodstvo Inštituta za celulozo in papir. Ves ostali prosti čas, ki pa v istem hipu ni bil več prosti, je posvetil družbenopolitičnemu delovanju, telesni kulturi in kulturi nasploh. Že 1909. leta se je vključil v društvo Sokol, po vojni pa je svoje neumorno delo nadaljeval kot predsednik društva, podpredsednik občinske zveze za telesno kulturo, član izvršnega odbora gimnastične zveze Slovenije in Jugoslavije. Vse prevzete obveze in naloge, ki so izhajale med drugim tudi iz boja proti reakcionarnim silam v sokolski organizaciji po letu 1938, je izpolnjeval vestno in odgovorno.

Takoj ob ustanovitvi Osvobodilne fronte se je pridružil njenemu boju in 1943 odšel v partizane. Vojno je končal kot major z mnogimi odlikovanji in priznanji. Med drugimi je prejel red za sluz za narod, dva reda za hrabrost in red dela z zlatim vencem, leta 1951 pa posebno priznanje, ko je bil sprejet v Zvezo komunistov in Bloudkovo nagrado leta 1972.

Še in še bi lahko naštevali delovanja tovariša Viktorja,

njegovo neumornost, prizadevnost in uspešnost. Toda vseh njegovih zaslug se ne da opisati. O njem nam vedo povedati veliko že mladi, na katere je prenašal svoje izkušnje in znanje, pa tudi starejši, ki jih je med drugim usmerjal in bodril kot predsednik upokojencev Ljubljana Center.

Tovariša Viktorja ni več med nami, toda njegov duh in njegovo delo bosta še dolgo živela.

D. L.

Literarni večer

Osnovna organizacija ZSMS Prule je v počastitev Prešernovega dne pripravila literarni večer. Nastopili so mladinci iz KS z recitacijami Prešernovih poezij. Zelo prijetnega literarnega večera se je udeležilo več kot sto krajanov, mladincev in predstavnikov družbenopolitičnega življenja iz krajevne skupnosti.

A. V.